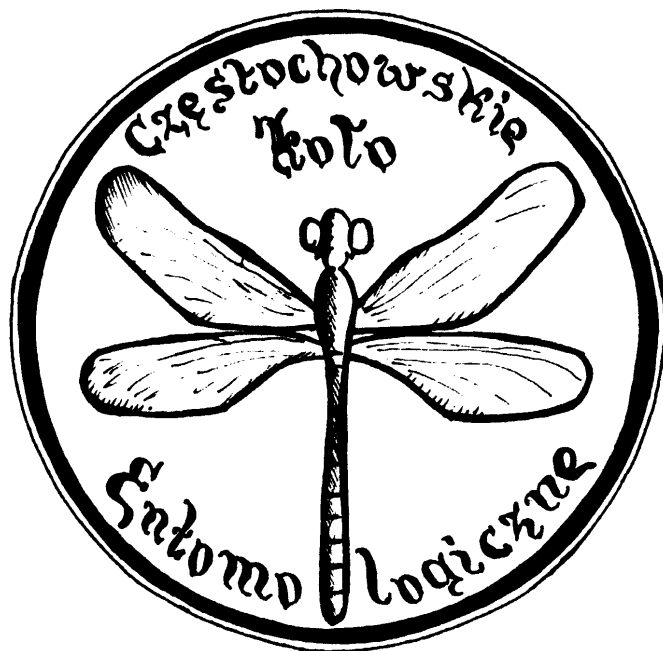

ISBN 83-60128-20-0

EAN

BIULETYN

CZĘSTOCHOWSKIEGO

KOŁA

ENTOMOLOGICZNEGO

Częstochowa

Nr 3 09/2005

TREŚĆ – CONTENTS

str.

Kościelny Tomasz: Badania nad kusakowatymi Wyżyny Krakowsko - Wieluńskiej (Coleoptera, Staphylinidae). Część II. Studies on the staphylinids of Krakowsko-Wieluńska Upland (Coleoptera, Staphylinidae). Part II.	3
Klasiński Jarosław: Chrząszcze (Coleoptera) rezerwatu leśnego Zielona Góra w Jurajskim Parku Krajobrazowym. Część I. Biegaczowate (Carabidae) The Beethles (Coleoptera) of Zielona Góra Forestreserve of the Jurajski Landscape Parc. Part I.	9
Klasiński Adam: Nowe stanowiska Tortricidae ,Cochylidae, (Lepidoptera) w Częstochowie. New localities of Tortricidae, Cochylidae, (Lepidoptera) in Częstochowa.	11

Krótkie doniesienia - Short communications

Bieńkowski Jan: Nowe stanowiska <i>Poecilopsis isabellae</i> (Harrison, 1914), (Lepidoptera). New locality of <i>Poecilopsis isabellae</i> (Harrison, 1914), (Lepidoptera).	13
Amurski Grzegorz: Hodowla <i>Poecilopsis isabellae</i> (Harrison, 1914), (Lepidoptera). Raise of <i>Poecilopsis isabellae</i> (Harrison, 1914), (Lepidoptera).	13
Bieńkowski Jan: A to ciekawe... . It's interesting	13
Klasiński Jarosław: Nowe dane o występowaniu dwóch gatunków Tenebrionidae (Coleoptera) w okolicach Częstochowy. New data on the occurence of two species of Tenebrionidae (Coleoptera) near Częstochowa.	13
Minkina Łukasz: Badania nad chrząszczami (Coleoptera) okolic Częstochowy. Studies of the beetles (Coleoptera) in the nearby of Czestochowa.	14
Owady na papier przelane. Klasiński Jarosław.	15

Wskazówki dla autorów:

Pliki w formacie Microsoft Word 97/2000. Marginesy: górny i dolny 5.5 cm, lewy 5 cm, prawy 3.5 cm. Czcionka tytułu: Albertus Extra Bold CE, czcionka tekstu: Times New Roman, wielkość 10 pt. Pojedyncze odstępki między liniami. Rysunki max. 12x12 cm (*.jpg). Literatura podana alfabetycznie.

Na łamach biuletynu mogą znaleźć się wszelkie istotne informacje, dotyczące fauny terenu Częstochowskiego oraz całej Polski

Badania nad kusakowatymi Wyżyny Krakowsko - Wieluńskiej (Coleoptera, Staphylinidae). Część II.

Studies on the staphylinids of Krakowsko-Wieluńska Upland (Coleoptera, Staphylinidae). Part II.

Kościelny Tomasz, ul. Śląska 145, PL, 42-274 Konopiska

e-mail: tomstenus@go2.pl

ABSTRACT: Study presents the results of the faunistic research of species from genus *Philonthus* STEPHENS, 1829a and *Bisnius* STEPHENS, 1829a on Krakowsko-Wieluńska Upland, disclose new present positions for 47 species from under discussion genus.

KEY WORDS: Insecta, Coleoptera, Staphylinidae, Staphylininae, *Philonthus* STEPH. *Bisnius* STEPH. faunistics, new locality, Krakowsko - Wieluńska Upland, Poland.

Praca ta jest kontynuacją badań faunistycznych autora (Kościelny 2003), nad kusakami Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej, ze szczególnym uwzględnieniem okolic Częstochowy.

Przedstawia nowe, aktualne stanowiska 44 gatunków kusaków z rodzaju *Philonthus* STEPHENS, 1829a, oraz *Bisnius* STEPHENS, 1829a, spośród których 11 gatunków wykazano po raz pierwszy z Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej. Materiał zbierano w latach 1994-2000. Podział Polski na krainy geograficzne przyjęto za Katalogiem Fauny Polski („Burakowski i in. 1980”).

Przyjmując podział fizjograficzny Polski za Kondrackim (1998), miejscowość Konopiska, gdzie odłowiono większość materiału, jest położona na Wyżynie Śląsko – Krakowskiej, w makroregionie Wyżyny Woźnicko – Wieluńskiej, mezoregionie Obniżenie Liswarty - Proсны.

Nowy układ systematyczny w obrębie plemienia *Philonthiini*, podano według Drugmunda (1996) i Hermana (2001).

Materiał dowodowy znajduje się w zbiorach autora.

Wykaz gatunków:

Philonthus (s. str.) *addendus* SHARP, 1867

albipes (GRAVENHORST, 1802)

alpinus EPPELSHEIM, 1875

atratus (GRAVENHORST, 1802)

carbonarius (GRAVENHORST, 1802)

caucasicus NORDMANN, 1837

cognatus STEPHENS, 1832

concinus (GRAVENHORST, 1802)

confinis A.STRAND, 1941

coprophilus JARRIGE, 1949

corruscus (GRAVENHORST, 1802)

cruentatus (GMELIN, 1790)

debilis (GRAVENHORST, 1802)
decorus (GRAVENHORST, 1802)
fumarius (GRAVENHORST, 1806)
intermedius (LACORDAIRE, 1835)
jurgans TOTTENHAM, 1937
laminatus (CREUTZER, 1799)
longicornis (STEPHENS, 1832)
mannerheimi FAUVEL, 1869
micans (GRAVENHORST, 1802)
nigrita (GRAVENHORST, 1806)
nitidicollis (LACORDAIRE, 1835)
parvicornis (GRAVENHORST, 1802)
politus (LINNAEUS, 1758)
pseudovarians A.STRAND, 1941
quisquiliarius (GYLLENHAL, 1810)
rectangulus SHARP, 1874
rubripennis (STEPHENS, 1832)
sanguinolentus (GRAVENHORST, 1802)
spinipes SHARP, 1874
splendens (FABRICIUS, 1792)
tenuicornis REY, 1853
umbratilis (GRAVENHORST, 1802)
varians (PAYKULL, 1789)

Bisnius cephalotes (GRAVENHORST, 1802)
fimetarius (GRAVENHORST, 1802)
nigriventris THOMSON, 1867
nitidulus (GRAVENHORST, 1802)
parcus SHARP, 1874
pseudoparcus BRUNNE, 1976
puella NORDMANN, 1837
sordidus (GRAVENHORST, 1802)
subuliformis (GRAVENHORST, 1802)

Gatunki nowe dla Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej:

Philonthus (s. str.) addendus SHARP.

Konopiska [CB 62], 24.05.1999, 1 ex. M., 5.06.1999, 3 ex. M., 12.06.1999, 1 ex. M., wszystkie okazy wysiano z przegniłej trawy, złożonej przy śródleśnej drodze w lesie mieszanym, leg. T. Kościelny.

Gatunek palearktyczny z grupy *tenuicornis* (Schillhammer 2000).

Z Polski rzadko wykazywany. Aktualnie notowany z Sudetów Zachodnich (Mazur 1993b), Pojezierza Mazurskiego i Niziny Wielkopolsko – Kujawskiej (Kubisz, Melke

1994), Beskidu Małego (Paśnik 1998), Puszczy Boreckiej (Melke, Maciejewski 1999), oraz z Puszczy Białowieskiej (Smoleński, Szujecki 2004).

Philonthus (s.str.) alpinus EPP.

Konopiska [CB 62], 7.05.2000, 1 ex. M., wysiany z nawozu bydłowego (flotacja) na łące, leg. T. Kościelny.

Kusięta [CB 73], 22.05.1999, 1 ex. M., wysiany z gnijących grzybów, pobocze drogi, leg. J. Klasiński.

Gatunek europejski. W Polsce bardzo rzadko spotykany. Znany głównie z północnej i południowej części kraju. Aktualne doniesienia pochodzą z Niziny Wielkopolsko – Kujawskiej (Kubisz, Melke 1994), Wyżyny Lubelskiej (Staniec 1996), Bieszczadów Zachodnich (Szujecki 1996), Beskidu Małego (Paśnik 1998) oraz Pobrzeża Bałtyku (Smoleński 2000).

Philonthus (s.str.) caucasicus NORDM.

Konopiska [CB 62], 6.09.1995, 1 ex. F., wysiany z gnijącej trawy, leg. T. Kościelny. Występuje w Palearktyce, Nearktyce i regionie Orientalnym. W Polsce znany z kilku krain (Burakowski i in. 1980), bardzo rzadko łowiony.

Philonthus (s. str.) coprophilus JARR.

Konopiska [CB 62], liczne okazy łowiono metodą flotacji z odchodów bydła. W Polsce znany z kilku krain. Przewidywalnie szerzej rozmieszczony.

Philonthus (s. str.) jurgans TOTT.

Konopiska [CB 62], 14.02.1995, 1 ex. M., wysiany z mchu w lesie iglastym, 17.08.1995, 1 ex. F., (brak danych), 20.08.1995, 1 ex. M., (brak danych), 24.08.1995, 1 ex. M., (brak danych), 26.08.1995, 1 ex. M., wysiany ze sterty wilgotnej trawy, 26.11.2000, 1 ex. M., wysiany z odchodów królików, leg. T. Kościelny.

Gatunek rozmieszczony w Europie, Kanadzie i Ameryce Płn.

W Polsce łowiony sporadycznie, prawdopodobnie szerzej rozmieszczony.

Znany z Krościenka nad Dunajcem (Szujecki 1969), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (Kubisz, Melke 1994), Poznania (Olejniki 1994), Beskidu Małego (Paśnik 1998), Puszczy Boreckiej (Melke, Maciejewski 1999), Pobrzeża Bałtyku (Smoleński 2000) i Górnego Śląska (Melke, Grzywocz 2002).

Philonthus (s. str.) nitidicollis (LAC.).

Konopiska [CB 62], 21.02.1995, 1 ex. F., wysiany z mchu na brzegu lasu, 11.05.1998, 1 ex. M., w locie, leg. T. Kościelny.

Gatunek palearktyczny. W Polsce rzadko znajdowany, znany głównie z południowej części kraju. Ostatnio wykazany z Pojezierza Pomorskiego i Niziny Wielkopolsko – Kujawskiej (Kubisz, Melke 1994), oraz Wyżyny Lubelskiej (Staniec 1996).

Philonthus (s. str.) spinipes SHARP.

Konopiska [CB 62], liczne okazy tego gatunku łowiono metodą flotacji z odchodów bydła. Pospolity w całej Polsce. Najnowsze dane pochodzą z Górnego Śląska (Melke, Grzywocz 2002). Wśród samców tego gatunku zaobserwowano ciekawy przykład zmienności osobniczej, dotyczącej różnic w budowie i kształcie aparatu kopulacyjnego (Shillhammer 1999).

Bisnius nigriventris THOMS.

Konopiska [CB 62], 24.05.2000, 2 ex. M., wysiane ze szczątków roślinnych w lesie mieszanym, leg. T. Kościelny.

Gatunek znany z Europy i Rosji. W Polsce znajdowany rzadko i sporadycznie. Poraz pierwszy wykazany z Puszczy Człuchowskiej na Pojezierzu Pomorskim (Szujecki 1995).

Następnie stwierdzony w Puszczy Boreckiej (Melke, Maciejewski 1999) i na Pobrzeżu Bałtyku (Smoleński 2000).

Bisnius parvus SHARP.

Konopiska [CB 62], 2.07.1997, 1 ex. M., wysiany z kompostu, 14.06.1998, 1 ex. M., wysiany z nawozu, 1.11.2000, 1 ex. M., 26.11.2000, 1 ex. M., wysiane z odchodów królików, leg. T. Kościelny.

Występuje w Europie, Mongolii, Chinach, Japonii, Nowej Zelandii i na obszarze Nearktyki. Z Polski po raz pierwszy podany z Niziny Wielkopolsko – Kujawskiej (Kubisz, Melke 1994), a następnie z Beskidu Małego (Paśnik 1998). Dokładne opracowanie grupy *sordidus*, do której należy *B. parvus*, podaje Brunne (1976).

Bisnius pseudoparcus BRUNNE

Konopiska [CB 62], 20.08.1994, 2 ex. M., na padlinie, 13.05.2000, 1 ex. M., wysiany z przyzmy trawy, 24.05.2000, 1 ex. M., wysiany z gnijących szczątków roślinnych na brzegu lasu, leg. T. Kościelny.

Gatunek z grupy *sordidus*, zbliżony do *B. parvus* SHARP. Swoim zasięgiem obejmuje Wyspy Brytyjskie, Danię, Austrię, Niemcy.

Z Polski wykazany z Niziny Wielkopolsko – Kujawskiej i Pojezierza Mazurskiego (Kubisz, Melke 1996), oraz z m. Lusowo ad Poznań [XU 11] (Konwerski, Melke 2000). Przez Kocha (1987), podobnie jak poprzedni gatunek, określany jako eurytop, synanthrop, phytodetríticol.

Bisnius puella NORDM.

Konopiska [CB 62], 5.06.1999, 1 ex. F., 12.06.1999, 1 ex. F., 24.05.2000, 1 ex. M., 2.07.2000, 1 ex. M., wszystkie okazy wysiano z gnijącej sterty trawy, złożonej przy śródleśnej drodze w lesie mieszanym.

Gatunek borealno – górski, notowany z Europy, Rosji, Kaukazu i Turcji. W Polsce rozmieszczony głównie w okolicach górskich i podgórskich. W pozostałych częściach kraju bardzo rzadko obserwowany. Ostatnio notowany z Bieszczadów Zachodnich (Szujewski 1996), Karkonoszy (Mazur 1991, 1997) i Puszczy Boreckiej (Melke, Maciejewski 1999).

LITERATURA

- Brunne G. 1976. Die Artengruppe des *Philonthus sordidus* Gravenhorst. Mit Beschreibung Einer neuen *Philonthus* – Art aufgrund von statistischen Messungen. Entomol. Blätter, Bd. 72 (2): 65 – 89.
- Burakowski B., Mroczkowski M., Stefańska J. 1980. Chrząszcze – Coleoptera, Kusakowate – Staphylinidae. Cz. 2. Kat. Fauny Polski 23 (8): 1 – 272.
- Drugmand D. 1996. Atlas des Staphylinini de Belgique et du Grand – Duche de Luxembourg (Coleoptera Staphylinidae Staphylininae). Mem. Soc. R. Belge Ent. 36: 3 – 194.
- Herman L. H. 2001. Catalog of the Staphylinidae (Insecta: Coleoptera). 1758 to the end of the second Millennium. V. Staphylininae group (Part 2). Bull. Am. Mus. Nat. Hist. 265: 2441 – 3020.
- Koch K. 1989. Die Kafer Mitteleuropas. Okologie, 1. Goecke und Evers Verlag. Krefeld: 440 ss.
- Kondracki J. 1998. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa: 441 ss.
- Konwerski Sz., Melke A. 2000. Staphylinidae Obszaru Chronionego Krajobrazu Rynny Jeziora Lusowskiego. Materiały konferencyjne, Pierwsze Sympozjum Staphylinidae, Rogów 10-12 XI 1999: 45 – 46.
- Kościelny T. 2003. (2001-2002). Badania nad kusakowatymi Wyżyny Krakowsko – Wieluńskiej (Coleoptera, Staphylinidae). Część I. Acta ent. siles. 9 – 10, 61 – 65.
- Kubisz D., Melke A. 1994. Rzadkie i nowe dla fauny Polski Staphylinidae (Coleoptera). Część II: Staphylininae. Wiad. entomol. 13 (1): 33 – 40.
- Mazur A. 1991. Nowe stanowiska rzadkich chrząszczy z podrodziny Staphylininae (Coleoptera, Staphylinidae) na terenie Polski. Wiad. entomol. 10 (2): 69 – 73.
- Mazur A. 1993b. Kusakowate (Coleoptera, Staphylinidae) wybranych pasm górskich Sudetów Zachodnich. Wiad. entomol. 12 (4): 243 – 250.

- Mazur A. 1997. Chrząszcze kusakowate (Coleoptera, Staphylinidae) w faunie polskiej części Karkonoszy. [W:] Geologiczne problemy Karkonoszy. Materiały z sesji naukowej w Przesiece: 53 – 61.
- Melke A. 1996. Nowe dla fauny Polski gatunki kusakowatych (Coleoptera, Staphylinidae). Wiad. entomol. 15 (2): 81 – 84.
- Melke A., Grzywocz J. 2002. Kusakowate (Coleoptera: Staphylinidae) odłowione w rezerwacie kserotermicznym „Gipsowa Góra” na Górnym Śląsku. Roczn. nauk. Pol. Tow. Ochr. Przyr. „Salamandra”, 6: 49 – 56.
- Melke A., Maciejewski H. K. 1999. Badania nad chrząszczami (Coleoptera) Puszczy Boreckiej. Część V. Kusakowate (Staphylinidae). Wiad. entomol. 18 (3): 143 – 151.
- Olejnik E. 1994. Żarlinki – Paederinae, Wydłużaki – Xantholininae i Kusaki – Staphylinidae (Staphylinidae, Coleoptera) wybranych parków Poznania. Badania fizjograficzne nad Polską Zachodnią. T. XLI. Seria C, Zoologia: 5 – 15.
- Paśnik G. 1998. Kusakowate (Coleoptera: Staphylinidae) Beskidu Małego. Roczn. Muz. górnośl. (Przyr.) 15: 57 – 78.
- Schillhammer H. 1999. Revision of the East Palaearctic and Oriental species of *Philonthus STEPHENS* part 2. The spinipes and cinctulus groups (Coleoptera: Staphylinidae, Staphylininae). Koleopt. Rdsch. 69: 55 – 65.
- Schillhammer H. 2000. Revision of the East Palaearctic and Oriental species of *Philonthus STEPHENS* part 3. The politus complex (Coleoptera: Staphylinidae, Staphylininae). Koleopt. Rdsch. 70: 113 – 176.
- Smoleński M. (1999) 2000. Kusakowate (Coleoptera: Staphylinidae) borów bażynowych (*Empetro - nigri* Pinetum) Mierzei Łebskiej w Słowińskim Parku Narodowym. Wiad. entomol. 18 (4): 207 – 222.
- Smoleński M., Szujecki A. 2001. Waloryzacja lasów Puszczy Białowieskiej na podstawie struktury zgrupowań Staphylinidae (Coleoptera). [W:] Próba szacunkowej waloryzacji lasów Puszczy Białowieskiej metodą zooindykacyjną, red. A. Szujecki. Wyd. SGGW, Warszawa: 105 – 176.
- Staniec B. 1996. Materiały do poznania kusakowatych (Coleoptera, Staphylinidae) Wyżyny Lubelskiej. Część II. Wiad. entomol. 15 (1): 23 – 29.
- Szujewski A. Materiały do poznania Staphylinidae (Coleoptera) Polski. III. Fragm. Faun. 15: 247 – 265.
- Szujewski A. 1995. Zgrupowania kusakowatych (Col., Staphylinidae s. l.) borów sosnowych świeżych i ich antropogeniczne przeobrażenia. [W:] Antropogeniczne przeobrażenia epigeicznej i glebowej entomofauny borów sosnowych. Fundacja Rozwój SGGW, Warszawa: 175 – 251.
- Szujewski A. 1996. Kusakowate (Coleoptera, Staphylinidae) Bieszczadów Zachodnich. Fundacja Rozwój SGGW, Warszawa: 224 ss.

Chrząszcze (Coleoptera) rezerwatu leśnego Zielona Góra w Jurajskim Parku Krajobrazowym. Część I. Biegaczowate (Carabidae).
The Beetles (Coleoptera) of Zielona Góra Forestreserve of the Jurajski Landscape Parc. Part I.

Klasiński Jarosław, ul. Rückemanna 19 m. 32, PL, 42-207 Częstochowa.

ABSTRACT: 54 species of the family Carabidae were found in the Zielona Góra Forestreserve in the Jurajski Landscape Parc.

KEY WORDS: Coleoptera, Carabidae, faunistic, Zielona Góra Forestreserve, Poland.

Wstęp

Rezerwat leśny Zielona Góra koło Częstochowy w obrębie Jurajskiego Parku Krajobrazowego, należy do środkowej części Jury Krakowsko-Wieluńskiej.

Rezerwat ten nie posiada dotąd publikowanych danych dotyczących fauny chrząszczy (Coleoptera). Fragmentaryczne dane znajdujemy jedynie w pracach popularnonaukowych.

Teren badań

Rezerwat Zielona Góra (kwadrat siatki UTM CB 71) obejmuje ponad 19 ha lasu naturalnego w pięciu zasadniczych typach:

- ciepłolubny wysoki grąd miodownikowy,
- ciepłolubne buczyny storczykowe,
- kwaśna buczyna sudecka,
- żyzna buczyna sudecka,
- las mieszany dębowo –sosnowy.

W otulinie rezerwatu znajdują się bory sosnowe i murawy kserotermiczne. Tuż przy granicy rezerwatu istnieje sztuczny rów wypełniony wodą przez cały rok i torfowisko na piaskach. Badania przeprowadzono w rezerwacie i w jego otulinie nie dalej jak 200 metrów od granicy. Materiał i metody

Odłowy prowadzono w latach 1997-2005. Zebrano 120 osobników należących do 54 gatunków. Chrząszcze zbierano w okresie całego roku jako próby jakościowe. Stosowano czerpakowanie niskiej roślinności, otrząsanie z wysokiej roślinności, przesiewanie sitem entomologicznym, przepatrywanie pod kamieniami i łowienie w locie. Materiał dowodowy znajduje się w zbiorze autora i w Muzeum Częstochowskim.

Wyniki

Lista gatunków (The list of species) (tabela1).

A - grąd, B - buczyna, C - las mieszany, D - skraj grądu i kserotermi,
E - bór, F - torfowisko.

L. p.	Gatunek (Species)	Środowisko (Habitat)					
		A	B	C	D	E	F
1.	Leistus ferrugineus (L.)	+					
2.	Nebria brevicollis(FABR.)	+		+			
3.	Notiophilus aquaticus (L.)				+	+	
4.	Notiophilus biguttatus (F.)				+		
5.	Notiophilus palustris (DUFT.)				+		
6.	Loricera pilicornis (F.)			+	+		
7.	Carabus granulatus (L.)					+	+
8.	Carabus arvensis HERBST					+	
9.	Carabus cancellatus ILLIGER					+	
10.	Carabus nemoralis O. F. MULLER				+		
11.	Carabus problematicus HERBST			+			
12.	Carabus glabratus PAYKULL	+		+			
13.	Carabus hortensis (L.)			+		+	
14.	Carabus convexus (FABR.)	+		+			
15.	Carabus intricatus L.	+					
16.	Carabus violaceus L.	+		+		+	
17.	Carabus auronitens FABR.					+	+
18.	Cicindela campestris L.				+		
19.	Cicindela hybrida L.				+		
20.	Dyschirius globosus (HERBST)	+	+			+	
21.	Tachyta nana (GYLL.)			+			
22.	Asaphidion flavipes (L.)						+
23.	Asaphidion pallipes (DUFT)					+	
24.	Bembidion semipunctatum (DON.)						+
25.	Bembidion dentelleum (THUNB.)						+
26.	Poecilus cupreus (L.)				+		
27.	Poecilus punctulatus (SCHALL.)				+		
28.	Poecilus sericeus FISCHER VON WALD.				+		
29.	Poecilus vernalis (PANZ.)				+		
30.	Pterostichus oblongopunctatus (FABR.)			+		+	
31.	Pterostichus niger (SCHALL.)	+	+				
32.	Pterostichus burmeisteri HEER.	+	+				
33.	Abax carinatus(DUFT.)	+	+				
34.	Abax ovalis (DUFT.)		+				
35.	Abax parallelus (DUFT.)	+					
36.	Calathus fuscipes (GOETZE.)	+					
37.	Calathus ambiguus (PAYK.)	+					
38.	Platynus assymilis (PAYK.)					+	+
39.	Agonum hipocrita (APFEL.)					+	
40.	Agonum sexpunctatum (L.)					+	
41.	Ophonus ruficornis (FABR.)				+		
42.	Phanadeus cruxmajor (L.)				+	+	
43.	Anisodactylus binotatus (FABR.)					+	
44.	Acupalpus flavicollis (STRUM.)					+	
45.	Demetrias monostigma (SAM.)					+	
46.	Paradromius longiceps (DEJ.)				+		
47.	Dromius quadraticollis A.MORAWITZ	+					
48.	Dromius quadrimaculatus (L.)	+					
49.	Dromius schneideri CROTH				+		
50.	Philorhizus sigma (ROSSI)				+		
51.	Syntomus foveatus (FOURCR.)				+		
52.	Syntomus truncatellus (L.)				+		
53.	Microlestes maurus (STURM.)			+	+		
54.	Microlestes minutulus (GOETZE)			+	+		

Nowe stanowiska Tortricidae, Cochylidae, (Lepidoptera) w Częstochowie New localities of Tortricidae, Cochylidae, (Lepidoptera) in Częstochowa

Klasiński Adam, ul. Rückemanna 2 m. 15, PL, 42-207 Częstochowa.

ABSTRACT: This work presents three reary species of Lepidoptera from Czestochowa area.

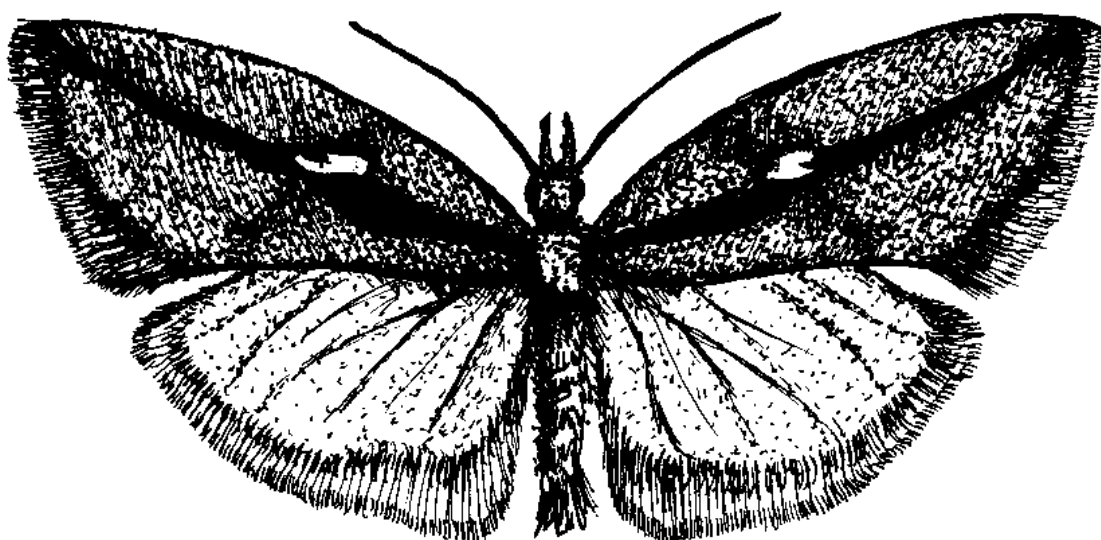
KEY WORDS: Lepidoptera, Tortricidae, Cochylidae, records, Poland, Częstochowa.

Podczas połowów nocnych przy użyciu światła ultrafioletowego złowiono trzy ciekawe gatunki motyli:

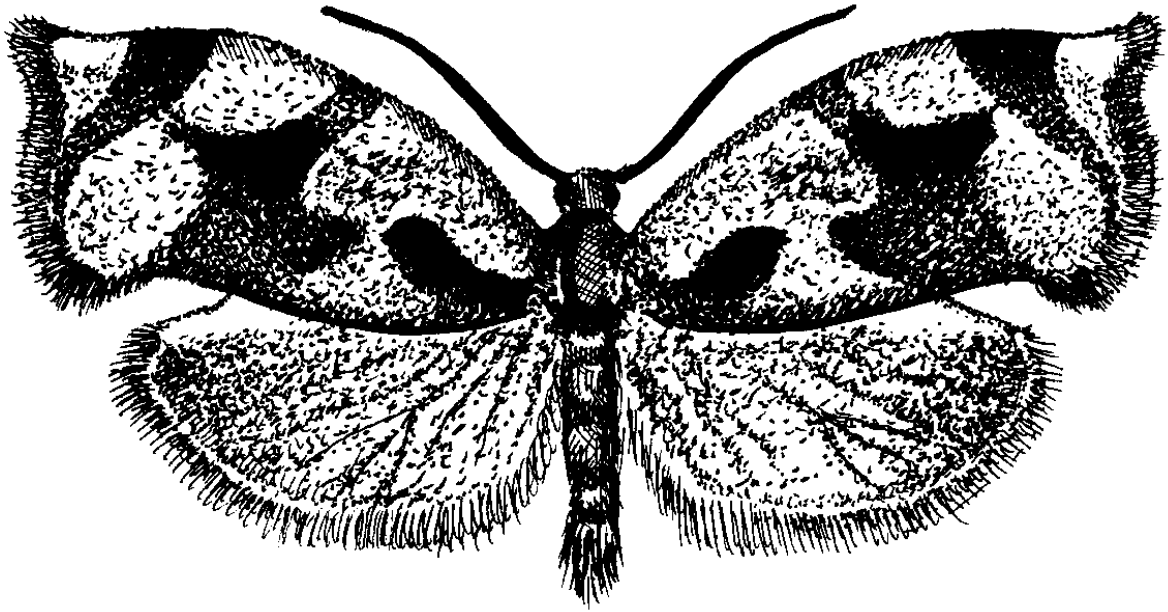
- **Acleris umbrana** (HUBNER, 1799), (rys. 1), po przezimowaniu 18.03.2004, 1 ex., 17.03.2005 1 ex., Częstochowa - Kucelin, [UTM: CB73], leg. et det. A. Klasiński
Występuje w Europie, w Polsce: Jamy ad Grudziądz (Razowski 1967a, 2002).
- **Archips crataeganus** (HUBNER, 1799), (rys. 2), 3.07.1999, 1 ex., Kusięta ad Częstochowa, [UTM: CB72], leg. et det. A. Klasiński
W Polsce środkowej i południowej, poławiany rzadko (Razowski 1967a, 2002).
- **Aethes francillana** (FABRICIUS, 1794), (rys. 3), 18.07.2003, 1 ex., 23.07.2004 1 ex., 15.07.2005, 1 ex., 19.07.2005, 4 ex., Częstochowa – Kucelin, [UTM: CB73], leg. et det. A. Klasiński. W Polsce: Glinki, Toruń (Razowski 1967b, 2002)

LITERATURA

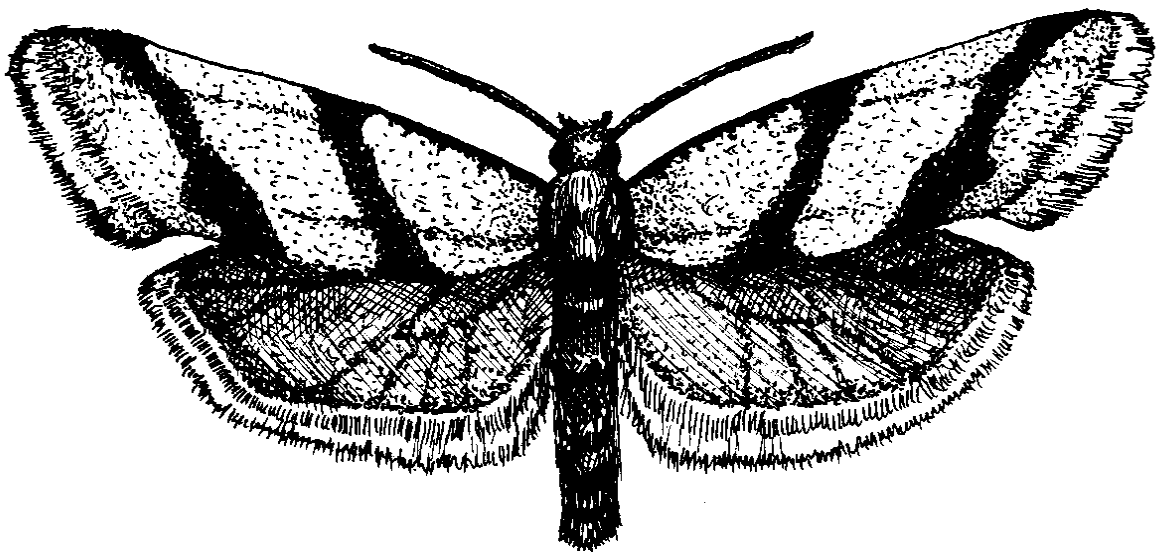
- Razowski J. 1967a. Klucze do oznaczania owadów Polski, Tortricidae, (Lepidoptera), część 27, zeszyt 41, Warszawa, 131 ss.
- Razowski J. 1967b. Klucze do oznaczania owadów Polski, Tortricidae, Cochylidae, (Lepidoptera), część 27, zeszyt 41a, Warszawa, 86 ss.
- Razowski J. 2002. Tortricidae of Europe Vol. 1. Tortricinae and Chidanotinae, (Lepidoptera), Bratysława: 247 ss.

Rys. 1

Rys. 2

Rys. 3

**Nowe stanowiska *Poecilopsis isabellae* (Harrison, 1914), (Lepidoptera).
New locality of *Poecilopsis isabellae* (Harrison, 1914), (Lepidoptera).**

Bieńkowski Jan, Częstochowa.

Podczas rodzinnej wycieczki (04.1986) na zboczach Gór Sowich, ciągnących się między leśnictwem Pieszyce a nadleśnictwem Bielawa, natknąłem się na kilka gigantycznych modrzewi. Nasunęło mi to na myśl możliwość występowania tu włoścacza modrzewiowego – *Poecilopsis isabellae*. Długie i mozolne oględziny nie przyniosły rezultatu. Około 400 m. od modrzewiowych gigantów, wzdłuż drogi, zobaczyłem las świerkowo-modrzewiowy.

Rozpoczęliśmy ponownie żmudne oględziny pni drzew i ku mojemu zaskoczeniu, po ponad dwugodzinnych poszukiwaniach udało się nam znaleźć na pniach modrzewi 4 samce *Poecilopsis isabellae* i jedną parę w czasie kopulacji.

Występowanie tego gatunku na opisanym stanowisku potwierdzałem w latach 1987-1989, odławiając po 2-3 sztuki w miesiącach marcu i kwietniu.

Ponieważ w dostępnym mi materiałach źródłowych, nie znalazłem wzmianki o wyżej wymienionym stanowisku, dlatego sądzę, że jest to nowe stanowisko tego motyla dla Polski. Dwa egzemplarze *Poecilopsis isabellae* odłowione na tym stanowisku znajdują się w zbiorach Muzeum Częstochowskiego.

**Hodowla *Poecilopsis isabellae* (Harrison, 1914), (Lepidoptera).
Raise of *Poecilopsis isabellae* (Harrison, 1914), (Lepidoptera).**

Amurski Grzegorz, Częstochowa.

Dnia 28.03.1999 roku w okolicy Zwierzyńca koło Kłobucka w lesie modrzewiowym, odłowilem 1 samca *Poecilopsis isabellae* i 2 pary w czasie kopulacji. Z pozyskanego materiału udało mi się z powodzeniem wyhodować liczne pokolenie tego gatunku już 28.02.2000 r. Wyhodowane okazy znajdują się w zbiorze własnym, natomiast odłowione w okolicy Zwierzyńca w zbiorach Muzeum Częstochowskiego. Z uwagi na to, że w dostępnych mi materiałach źródłowych nie znalazłem wzmianki o powyższym stanowisku *P. isabellae*, przypuszczam, że jest to nowe stanowisko tego gatunku dla Polski.

A to ciekawe... It's interesting...

Bieńkowski Jan, Częstochowa.

W godzinach popołudniowych dnia (30.05.1980), w III Alei N.M.P. w Częstochowie, odłowilem 1 ex. małego, ciemno ubarwionego motyla. Po rozpięciu go i oznaczeniu, okazało się, że jest to samiec *Hypogymna morio*. Okaz ten był przedmiotem dyskusji na zebraniu Oddziału PTE w Częstochowie. Dr A. Skalski stwierdził wówczas, że gdyby udało się potwierdzić stanowisko tego gatunku, to byłoby to najbardziej na północ kraju, wysunięte stanowisko *Hypogymna morio*.

Niestety, nikomu do tej pory nie udało się tego dokonać. Pozostaje zatem nadal aktualne pytanie: skąd i w jaki sposób dany osobnik znalazł się w tym miejscu? Okaz odłowionego motyla znajduje się w zbiorach Muzeum Częstochowskiego.

Nowe dane o występowaniu dwóch gatunków Tenebrionidae (Coleoptera) w okolicach Częstochowy.

New data on the occurrence of two species of Tenebrionidae (Coleoptera) near Częstochowa.

Klasiński Jarosław, Częstochowa

Wśród odłowionych w 2005 roku chrząszczy czarnuchowatych, na uwagę zasługują dwa gatunki:

- **Alphitobius diaperinus** (PANZER, 1797).
Konopiska ad Częstochowa [CB 62] 20.07.2005, 1 ex., leg. T. Kościelny.
Gatunek europejski, synantropijny, znajdowany również pod korą drzew, w Polsce lokalny.
- **Platydema violaceum** (FABRICIUS, 1790)
Kościelec ad Częstochowa [CB 83] 5.02.2005, 1 ex., leg. J. Klasiński.
Znaleziony pod korą martwego głogu (*Crategus* sp.) zajętego przez grzyba skrętniczkę purpurową (*Helicobasidium brebissoni* DESM.). Gatunek wschodnio europejski, w Polsce występuje rzadko w niewielu egzemplarzach.

Badania nad chrząszczami (Coleoptera) okolic Częstochowy.

Studies of the beetles (Coleoptera) in the nearby of Czestochowa.

Minkina Łukasz, Nierada.

Charakterystyka terenu badań.

Widny las bukowo – dębowy z wieloma starymi drzewami, w tym dwoma pomnikami przyrody. Większość bardzo starych często próchniejących od środka drzew to dęby. Całość otoczona młodym lasem sosnowym, a od południa niewielką polaną, która tylko niewielkim pasem sosen oddzielona jest od starej, porośniętej trawą i krzewami poręby. W obrębie tego terenu znajduje się okresowe oczko wodne o gł. 0.5-1 m.

Na południowy zachód, w odległości ok. kilometra od tego miejsca leży rezerwat przyrody Rajchowa Góra [UTM CB 51]. Cały ten obszar stanowi swoistą enklawę w otaczającym te miejsca lesie sosnowym.

Stanowisko to z geograficznego punktu widzenia znajduje się w połowie odległości między miejscowościami: Hutki [UTM CB61] i Dębowa Góra [UTM CB52], na obszarze Parku Krajobrazowego „Lasy Nad Górną Liswartą”.

Badania prowadzono w okresie 04 – 08.2004, oraz 17. 04.- 2.05.2005.

Wykaz gatunków:

Carabidae

Carabus violaceus L.
Panagaeus cruxmajor L.

Dytiscidae

Dytiscus marginalis L.
Cybister laterimarginalis DE GEER

Lucanidae

Sinodendron cylindricum L.

Scarabaeidae

Oryctes nasicornis L.
Gnorimus nobilis L.

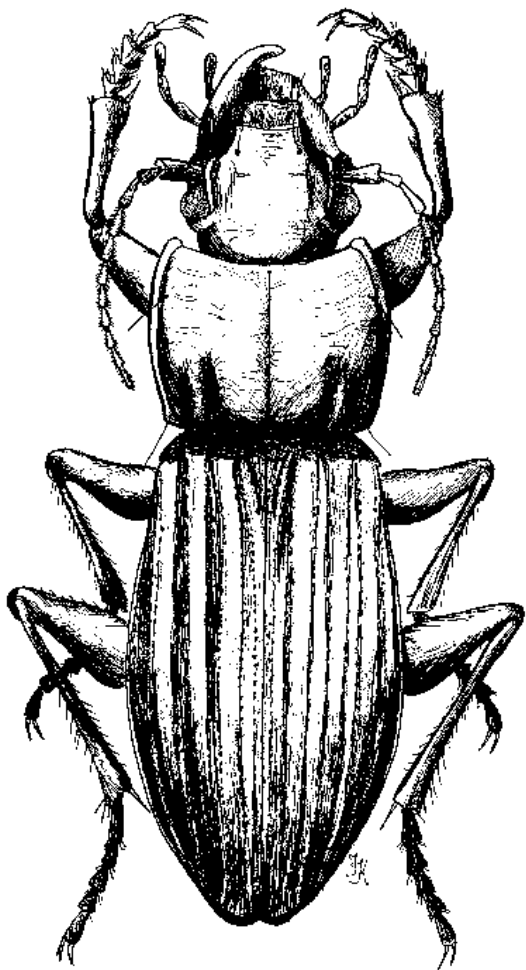
Lymexylonidae

Hylecoetus dermestoides L.

Cerambycidae

Prionus coriarius L.
Plagionotus arcuatus L.
Pyrhidium sanguineum L.
Leiopus nebulosus L.
Saperda scalaris L.
Alosterna tabacicolor DE GEER
Grammoptera ruficornis F.
Leptura quadrimaculata L.
Leptura rubra L.
Paracorymbia maculicornis DE GEER
Pseudovadonia livida F.
Stenurella bifasciata MULL.
Stenurella melanura L.
Stenurella nigra L.
Rhagium mordax DE GEER

Owady na papier przelane. Klasiński Jarosław, Częstochowa

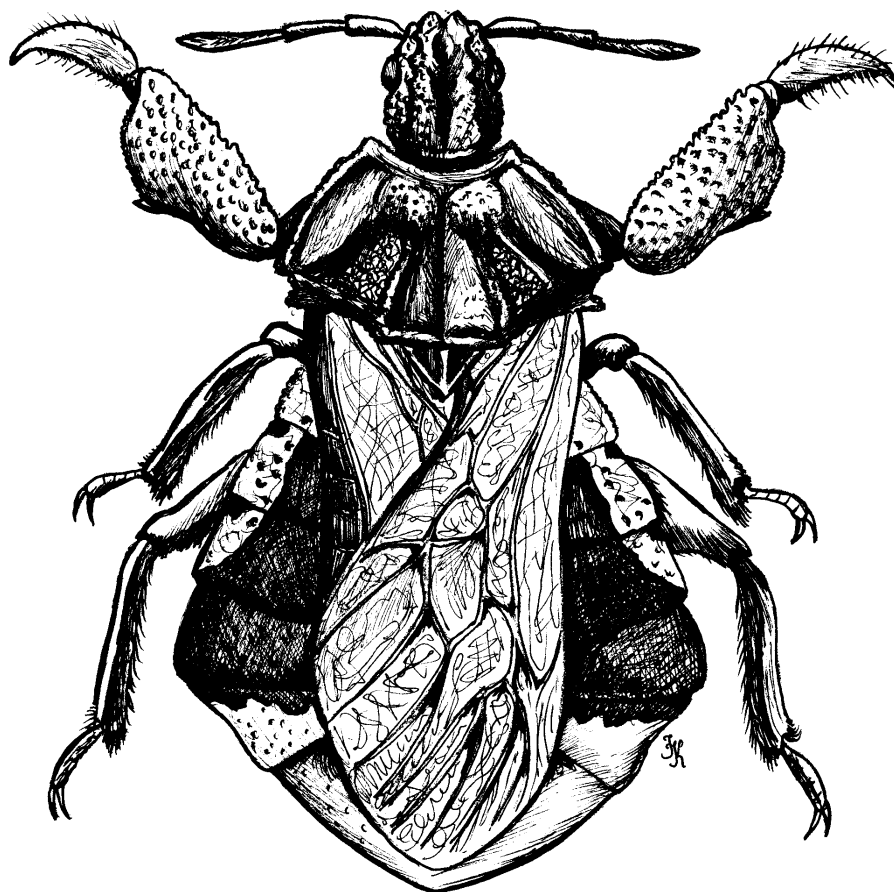

Rodzaj *Abax* BONELLI (Carabidae) obejmuje 20 gatunków i podgatunków należących do 3 podrodzajów.

Występują one w Europie z wyjątkiem północy. Ich środowisko to lasy, zwłaszcza o charakterze naturalnym.

Do fauny Polski należą: *Abax parallelepipedus* Pill. et Mitterp., *Abax ovalis* (Duft.), *Abax carinatus* (Duft.), oraz *Abax schueppeli rendschmidti* (Germ.). Dwa ostatnie gatunki zasiedlają góry i podgórze, a przedstawiony na ilustracji *Abax schueppeli rendschmidti* (Germ.), żyje tylko w Karpatach, od Moraw do Gorganów.

Z Polski wykazany z Babiej Góry, Żywca, Krościenka, Rabki.

Phymata crassipes (Fabr.), (Heteroptera, Phymatidae).

**Częstochowskie Koło Entomologiczne
MUZEUM CZĘSTOCHOWSKIE**

Aleja N.M.P. 45A

42-200 Częstochowa

tel. 0-34 324 44 24, tel. / fax 324 32 75

kontakt:

Przewodniczący Koła

Tomasz Kościelny

0-34 328 29 74

609 354 315

redakcja:

T. Kościelny, J. Kłasiński, T. Geisler

współpraca:

J. Szczygieł